

ایلام

در سر

همسایه های استان: کرمانشاه، لرستان، خوزستان، عراق (۷۵۸ کیلومتر مرز)

در سر

ناهمواری های استان: الف) سرزمین های مرتفع: ۷۰٪ استان، چین خوردگی های استان، موازی، منظم و جنس آنها رسوبی و بیشتر از نوع آهک و گچ

۱- کبیرکوه (بزرگترین رشته کوه استان) ۲- سیاه کوه (جنوب غرب استان)

مهم ترین ویژگی شکل شناسی مورفولوژیکی، شامل اشکال لغزشی، آبشار، تنگ، اشکال آهکی است.

ب) سرزمین هموار نواحی غرب و جنوب استان: دشت موسیان، دشت دهلران، دشت مهران، نواحی شمال و شمال شرقی دشت های ایوان و شیروان و هلیلان و ...

فعالیت

۶

با توجه به نقشه های صفحه قبل به سؤالات زیر پاسخ دهید. ۱- استان ایلام از شمال به استان کرمانشاه و شرق به استان لرستان محدود می شود.

فعالیت

۷

در تقسیمات ناهمواری های زاگرس، کوه های استان جزء کدام بخش محسوب می شوند؟ در جهت شمال غربی - جنوب شرقی استان واقع است و جزء بخش زاگرس غربی محسوب می شود.

فعالیت

۸

به نظر شما برخورد صفحه عربستان - ایران چه تأثیری در ایجاد گسل های سیاه کوه دارد؟ سیاه کوه، در انتهای کوه های زاگرس و محل برخورد پلاتفرمی عربستان با خشکی ایران است و از لحاظ تکتونیکی، بیشترین فشار را به علت حاشیه بودن فراگیری در مرز صفحات، متحمل می شود که وجود چهل و پنج خط گسل آن بر روی تاقدیس است.

فعالیت

۹

کوه و تپه چه تفاوتی با هم دارند؟ کوه، زمینی نسبتاً بلند، در یک منطقه گسترده و عموماً بلند و شیب دار است. و اندکی بالای زمین و بسیار کوچک تر از یک کوه است.

عوامل موثر بر آب هوا

الف) عوامل محلی: بادهای محلی، ارتفاعات و ...

ب) عوامل بیرونی: توده هوای غربی کم فشار سودانی، پرفشار سبیری، پرفشار جنب حاره‌ای آزر

- بارش: شمال و شمال شرق: ۴۰۰ میلی متر - جنوب و غرب: ۳۰۰ میلی متر

انواع آب و هوای استان: الف) آب و هوای معتدل کوهستانی (نیمه مرطوب) ب) آب و هوای خشک و نیمه خشک

درس ۴

آب‌های استان به دو بخش تقسیم می‌شود: الف) سطحی؛ شامل دو حوضه آبریز: ۱- سیمره ۲- رودهای مرزی

- دریاچه‌های استان: ۱- دوقلو سیاه گاو (در دامنه کبیر کوه، شهرستان آبدانان قرار دارد.

ب) آب‌های زیرزمینی

- مشکلات آب استان: پر شدن سدها از رسوبات، روش‌های غلط کشاورزی که باعث افت شدید آب می‌شود، افزایش املاح در آب‌ها - عمق زیاد رود نسبت به سطح اراضی

ویژگی خاک استان: بافت خاک نواحی کوهستانی جوان، دشت‌های جنوب و غرب، تکامل یافته و خوب است.

- پوشش گیاهی: به دلیل شرایط متنوع طبیعی، پوشش گیاهی متمایز دارد؛ جامعه جنگلی بلوط، وسیع‌ترین پوشش جنگلی استان است.

- انواع مراتع استان: ۱- بیلاقی ۲- میان بند ۳- قشلاقی

- راه‌های ترمیم مراتع و جنگلها: ۱- ایجاد نهالستان ۲- تراس بندی ۳- تقویت فرهنگ عمومی ۴- تأمین سوخت دامداران ۵- مبارزه با متخلفان

- معادن: سومین استان تولید کننده نفت و گاز

چشمه‌های آب گرم: در دامنه جنوبی سیاه کوه

فعالیت

۲۷

نقش جنگل‌های استان را در اقتصاد مردم بنویسید. پرورش دام، تولید عسل و بهره‌برداری از شیرۀ برخی درختان، بهره‌برداری از گیاهان دارویی نواحی کوهستانی، باغداری و بهره‌برداری از میوه‌های جنگلی، فقط بخشی از فواید جنگل‌های استان است.

درس ۵

مخاطرات طبیعی:

۱- سیل: برخی مناطق مستعد سیل‌های بزرگ است.

تغییرات اقلیمی استان: کاهش بارندگی، کاهش آب‌های زیرزمینی، خشک شدن جنگل‌های بلوط

۲- خشک‌سالی: طولانی شدن دوره‌های خشکسالی

۳- فرسایش بادی (بیابانی)

۴- زلزله: جزء مناطق زلزله خیز متوسط است و در آنجا زلزله ویرانگری نیامده است.

علت عدم زلزله مخرب: کوتاهی طول گسل‌ها، جنس رسوبی سنگها

۵- زمین لغزه استان

- علل آلودگی هوای استان: ۱- عوامل طبیعی (گرد و غبار) ۲- عوامل انسانی (کارخانه‌های مختلف و اتومبیل‌ها)

- آلودگی شدید آب‌ها، به علت ورود فاضلاب‌ها و سموم کشاورزی است.

فعالیت

۲۸

پیامدهای تخریب جنگل‌ها و مراتع استان را بنویسید. فرسایش خاک - آلودگی هوا - بروز سیل - نابودی حیات وحش - به هم خوردن تعادل اقلیمی استان

فعالیت

۲۹

به نظر شما مهم‌ترین عوامل از بین رفتن مراتع و جنگل‌ها در استان چیست؟ ۱- چرای بیش از حد دام ۲- تغییر کاربری اراضی به کشاورزی ۳- توسعه محدود شهری ۴- بهره‌برداری بی‌مسئولانه از چوب درختان ۵- سهل انگاری و ایجاد آتش سوزی

فعالیت

به نظر شما سوزاندن زمین کشاورزی بعد از برداشت محصول چگونه به خاک آسیب می‌رساند؟ موجب شور شدن خاک می‌شود و موجودات مفید را نیز نابود می‌کند.

۳۳

فعالیت

آیا می‌توانید چند حیوان در خطر انقراض در استان را نام ببرید؟ نوعی کرکس کوچک، سنجاب، غاز پیشانی سفید، خروس کولی، گربه وحشی، پلنگ، عقاب طلایی، کل و بز وحشی

۳۶

فعالیت

مزایای مناطق حفاظت شده را بنویسید. این کار باعث حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی و همچنین حفظ و احیای رستنی‌ها می‌گردد و از نابودی آنها جلوگیری می‌کند.
موارد اهمیت تالاب‌ها را ذکر کنید. فواید تالاب‌ها عبارتند از: تأمین آب، تغذیه آب‌های زیرزمینی، ذخیره‌سازی آب، جلوگیری از نفوذ آب‌های شور، جلوگیری از فرسایش، ایجاد موانع و سپر حفاظتی، ایجاد ذخیره‌گاه و همچنین تالاب‌ها به عنوان یک منبع غذایی محسوب می‌شود.

۳۹

فعالیت

- دلایل گرم بودن آب چشمه‌های آب گرم را بنویسید؟ در اکثر مناطق آتشفشانی جدید ایران، چشمه‌های آب گرم وجود دارد. آب تمام این چشمه‌ها تقریباً منشاء سطحی دارند. آب‌های سطحی با نفوذ خود از خلال شکستگی‌ها، تدریجاً گرم‌تر شده و در افق‌های تحتانی هنگامی که به سطح زمین می‌رسند به صورت چشمه‌های آب گرم نمایان می‌شوند.

درس ۷

- الگوهای زندگی عشایری: ۱- اسکان یافته ۲- رمه گردان ۴- کوچنده
- روستاها اغلب متمرکزند.
- درآمد روستاییان از زراعت و دامداری است.
- عوامل بازدارنده زندگی شهری در گذشته: ۱- موانع طبیعی ۲- موانع اجتماعی ۳- موانع سیاسی ۴- موانع ارتباطی
- دلایل گسترش شهرنشینی: ۱- اعمال قدرت دولت ۲- ایجاد امنیت و کنترل نوار مرزی ۳- یکجانشینی عشایر ۴- ایجاد مراکز بهداشت و اداری و خدماتی

۶۱

فعالیت

جدول زیر را کامل کنید:

ویژگی فرهنگی-اجتماعی	فعالیت اقتصادی	مشکلات زندگی	شیوه زندگی
مهمان‌نوازی، سلحشوری، سخت‌کوشی	دامداری	تحولات اجتماعی	کوچ‌نشینی

۶۷

فعالیت

به نظر شما هدف دولت از یکجانشین کردن عشایر ایلام چه بوده است؟ ساماندهی و ارائه خدمات مطلوب‌تر به عشایر و ایجاد اشتغال پایدار برای آنان

درس ۸

پدیده مهاجر فرستی یکی از مسایل جمعیتی استان است.
پیامدهای مهاجرت به شهر: ۱- تخلیه روستاها ۲- رشد مشاغل کاذب

۷۲

فعالیت

با توجه به هرم‌های سنی استان در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۹۰ به سوالات زیر پاسخ دهید:
۱- عمده‌ترین تغییر در هرم سنی سال ۱۳۹۰ نسبت به ۱۳۶۵ چیست؟ دلایل آنرا بنویسید. نرخ رشد جمعیت کاهش یافته است. دلایل: مهاجرت از استان برای کار یا تحصیل و راه بیشتر استفاده از خدمات پزشکی و ...

۲- امید به زندگی در استان در سال ۱۳۹۱ چگونه است؟ امید به زندگی با توجه به پیشرفت های پزشکی و امنیت غذایی و ... افزایش یافته است.

۳- جمعیت فعال اقتصادی استان را در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۶۵ با هم مقایسه کنید. با توجه به هرم سنی جمعیت فعال در سال ۱۳۶۵ بیشتر بوده است.

درس ۹

منشاء نژادی: اقوام بومی گوتی و کاسی، مادها: اقوام لُر و کرد
زبان: کردی، لری، عربی
صنایع دستی: قالی، گلیم، جاجیم، نمدمالی، چیت بافی
گاه شمار کردی تقویم ویژه کردهاست.

۸۱

فعالیت

۲- مهم ترین آلات موسیقی ایلام را نام ببرید. دو زله، جفتان، سرنا، شیپور، ضرب، دهان، شمشال، نی، کمانچه
پرکارترین ساز ایلامی که هم درسوگ (چه مه ر) و هم در سور (عروسی) به کار می رود، نام ببرید. دهل

درس ۱۰

- ایلام کانون یکی از کهن ترین تمدن های بشری است، حدود ۱۰۰ هزار سال پیش
- سلوکیان ایلام ساتراپ نشین ماد بودند و ساسانیان جزء ایالت پهلوی
- دوره اسلامی: جزء ایالت قهستان؛ دوره اموی: تحت نظر حاکم کوفه

درس ۱۱

از صفویه تا قاجاریه در برابر تجاوزات عثمانی ایستادگی کردند.

درس ۱۲

ساختار اقتصادی استان: کشاورزی، دامپروری

- عوامل مساعد بودن کشاورزی: تنوع آب و هوا، دشت های حاصلخیز، آب های سطحی و زیر زمینی
- مهم ترین زراعت: غلات و محصولات جالیزی است.
- باغداری: مساعد بودن شرایط طبیعی

تولید آبزیان: به دلیل وجود منابع آب فراوان، قابلیت های بسیار مناسبی جهت پرورش آبزیان فراهم آمده است.
صنعت: صنایع مهم و زیر بنایی استان عمدتاً به بخش کشاورزی، دامداری و معادن وابسته است.

خدمات و تجارت: هم مرز بودن با عراق، فرصت مناسبی را در این زمینه فراهم نموده از جمله بازار مرز مهران - موسیان

درس ۱۳

انواع جاذبه های گردشگری استان

الف) طبیعی: ۱- مناطق بیلاقی و کوهستانی ۲- غارها (غارخاش، قلاپیکه و ...) ۳- مناظر آبی دیدنی استان ۴- پارک های تفریحی (چغاسبز، سراب، خوران)

ب) تاریخی: شهرهای تاریخی (سیمره، سیروان)، تنگه بهرام چوبین

ج) راهکارهای توسعه گردشگری: ۱- توسعه طبیعت گردی ۲- جهت دادن به سرمایه گذاری ها ۳- اطلاع رسانی ۴- ایجاد تاسیسات گردشگری ۵- توسعه حمل و نقل

۱۲۰

فعالیت

آیا می دانید استان ما بیشتر مقصد کدام نوع گردشگری است؟ چرا؟ ۱- طبیعت گردی: به دلیل تنوع طبیعی استان
۲- علمی تاریخی: به دلیل سابقه تاریخی و هویت فرهنگی آن ۳- گردشگری زیارتی به دلیل آثار و یادمان های دفاع مقدس

۱۲۱

فعالیت

آیا می توانید چند مورد از مناظر آبی استان را نام ببرید؟ پارک سراب دره شهر، چشمه قیردهلران، رودخانه سیمره، دریاچه چم گردلان

درس ۱۴

دستاورد های بخش های مختلف بعد از انقلاب

- الف) کشاورزی: ۱- اجرای طرح های توسعه منابع آب ۲- راه اندازی سد کرخه ۳- توسعه کشت گلخانه ای
ب) بخش صنعت: ۱- احداث کارخانه سیمان ۲- احداث پالایشگاه گاز ۳- احداث صنایع تبدیلی
ج) بخش خدمات: ۱- توسعه شبکه ارتباطی ۲- احداث فرودگاه ۳- توسعه خدمات روستایی

درس ۱۵

محدودیت های استان: ۱- انزوای جغرافیایی ۲- ضعف شبکه حمل و نقل ۳- سنتی بودن بخش کشاورزی
چشم انداز استان در بخش های مختلف:

- الف) کشاورزی: ۱- نوین سازی ۳- یکپارچه سازی اراضی
ب) صنعت و معدن: ۱- ایجاد صنایع تبدیلی ۲- جلب سرمایه گذاری بخش خصوصی
ج) محیط زیست: ۱- حفظ منابع طبیعی ۲- توسعه سازمان های مردم نهاد